Între noi femeile

HAI SĂ CÂRPIM!

Să cârpim ce?

Iată, să cârpim hainele brigăzilor...

El s'au avântat aducând pe șantiere prinosul tinereței lor, râvnei lor, înțelegerii momentului pe care-l trăiesc. Nu e deajuns să spunem odată, să spunem de două ori, trebue să spunem și să tot spunem că ridicarea țării depinde în largă măsură de munca brigăzilor voluntare. Știm bine că mai sunt multe minți îndărătnice sau neînțelegătoare, care nu se pleacă asupra acestei noutăți a muncii voluntare spre a-i desluși rosturile adânci:

„Brațe de muncă gratuite", bombănesc acești întârziați, înapoi a privi dincolo de faptul material al orelor de lucru care se adună zi de zi, ridicând monumental necunoscut până aci al virtuții cetățenești.

Da, brațe de muncă gratuită. Spre folosul cui? Al tău și al meu și al unui întreg popor ținut până acum departe de roadele ce trebue să le dea această țară atât de bogată pe care sălășluiește o omenire atât de săracă!

Războiul împotriva mizeriei și sărăciei pe care l-a declarat fățiș ministrul de finanțe, se poate duce numai cu mobilizarea întregei gloate. În ea suntem cuprinși și tu și eu, și fără noi, fără aportul fiecărui brat, fiecărei minți, treaba nu se poate face repede. Un asemenea război nu se poate duce evolutiv, ci dintr'odată, pe toată întinderea țării, în toate resorturile ei.

— Hai rup!.., Hai rup!...

Chemarea la opintirea comună în aceeași clipă, urnește povara, dărâmă obstacolul. Fragmentar și răslețit în timp și în spațiu, efortul se împrăștie, e zadarnic.

Inițiațiile renașteri ne arată la tot pasul cum fiecare sector al vieții este animat în înlănțuire de raporturi. Uzina, ogorul, șantierul, atelierul, laboratorul însumă fiecare aspectele multiple ale efortului acestei treimi a cărei ființă a căpătat un imperativ de lozincă: Muncitorul, țăranul, intelectualul.

Duși de curentul ocupațiilor și preocupărilor zilnice, pierdem adesea viziunea marelui tot în care trăim, care clădește din temelii noua structură a unei țări. Nu legăm întotdeauna în cetirea ziarelor paragraf de paragraf, sau în ascultarea declarațiilor oamenilor de răspundere, înțeles de înțeles. Nu știm tot ce se petrece până în cele mai îndepărtate județe și înapoiate sate, unde lumea a ieșit din toropeală, se frământă și se muncește, ca să ajute cu propuneri și realizări la înviorarea locului de baștină, la progresul petecului de țară pe care trăiește. Întrebați numai pe acei ce colindă locurile, de pildă pe deputații cari nu mai sunt astăzi aleșii de ocazie ai unei lumi amorfe, ci adevărații soli ai maselor de care rămân legați, cu interesele cărora sunt înfrățiți.

Eu știu, pentrucă vorbesc cu deputatele, și cuvintele lor toate oglindesc acea frământare nouă de viață, de îndrăzneală și de progres, pretutindeni.

Iată ce au înțeles voluntarii și voluntarele brigăzilor de muncă atunci când au plecat pe șantiere să răscolească pământul și să înalțe construcții. Au plecat fără a precupeți rostul lor acolo, știind că astăzi poporul nu mai lucrează pentru un stat anonim ci pentru acel pe care îl constituie el însuși, suveran.

În asemenea lipsă de tocmeală, brigadierii n'au prevăzut un fapt material și simplu: uzura îmbrăcămintei. Nici organizatorii șantierelor nu pot prevede mai departe decât întreținerea în desăvârșite condiții a voluntarilor muncii.

Rămâne deci ceva de făcut?

Da, rămâne. Ce? Multe, foarte multe femei, au răspuns la întrebare mergând din proprie inițiativă pe șantierele alăturate locuinței, cartierului sau satului lor, să-i primească și să-i cârpească pe brigadieri.

Măsura spontană ar trebui generalizată, ca să nu existe haine de brigadier sau de brigadieră trențuraţă de efortul muncii prestată în folosul obștesc. Aci e vorba de un voluntariat mai greu, fiind mai individual. Este o propunere asupra căreia poate cugeta fiecare megieșă de șantier, fiecare fată în vacanță care dispune de câteva ore libere spre asemenea colaborare cu brigada alăturată. Aci poate interveni minunatul aport al clăcii care niciodată n'a dat greș. Aci aflăm un rol însemnat de jucat pentru femeea vârstnică ce nu mai are putința să recunoască altfel valoarea muncii voluntare.

Problema e prea preaspătă pentru a putea fi pusă dintr'odată cu soluții organizate. O propunem însă tuturor femeilor de bunăvoință, ca o temă de gândire și un îndemn la acțiune.

MICAELA CATARGI

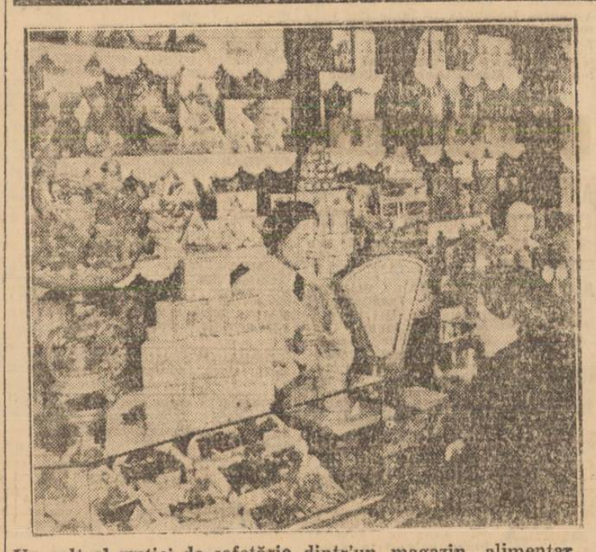

Un colț al secției de cofetărie dintr'un magazin alimentar din Leningrad

Catarina Varga: Doamna Munților

Se cuvine să așezăm în galeria femeilor eroice, cari au luptat pentru pământ și pentru lumină, alături de martirii neamului, Horia, Cloșca și Crișan, alături de Avram Iancu, pe Catarina Varga. *Înainte de revoluția anului 1848 și în toate frământările acelor decenii premergătoare marelui moment istoric, Catarina Varga, unguroaica cu suflet măreț, plantată în inima și în pământul moților, a luptat, deschizând drumuri către libertate și-a murit pentru dreptate.*

Viața ei, pilduitoare, este un șir de acte politice și revoluționare, grefate pe o sensibilitate plină de omenie și de dragoste constructivă, pentru binele țăranului român, al moțului nedreptățit. Atunci, toată țărănimea și toată muncitorimea, nu cunoștea altceva, decât asuprirea, sărăcia și teroarea. Iobagul nu era om. Catarina Varga a ridicat omul. Prin actele și avântul ei neobosit, a deșteptat conștiința țăranului, l-a chemat la cea mai înaltă descifrare socială a poziției lui de iobag, l-a făcut luptător și revoluționar, pentru libertate și pentru dreptate. Dar în acest ev de cruntă apăsare, în Ungaria feudală, țăranul era la fel de asuprit și deopotrivă de jertfit pentru lăcomia stăpânitorilor. Catarina a înțeles că două lumi care suferă de aceiași cumplită nedreptate, că doi martiri — iobagul ungur și iobagul român — sunt înfrățiți prin același durere și însuflețiți pentru acelaș ideal. Ea era trăsura de unire între acești vecini, mânați de sărăcie și înrăiți de intrigile stăpânilor învrăjbiți.

Asupritorii maghiari și asupritorii români, unii șovini, alții profitori, duceau aceeași politică de îndobitocire a păturei țărănești. Și de o parte și de alta, întunericul cuprindea cu desnădejde, marile masse ale neamurilor. Peste acest întuneric, Catarina Varga a luminat ca un far viu, și a aprins strălucitoare scânteei, în besna sufletului țărănesc. Dragostea, cu care a știut să unească cele două neamuri, în ceeace aveau ele mai curat și mai prigonit, era nu numai o dovadă de înaltă omenie, omenia care purcede din lăuntrul omului — dar mai era această dragoste, alimentată și de un resort social, acela al unei drepte înfrățiri.

Pentru a ilustra acțiunea ei, ca un fapt istoric, să privim în trecutul ei și să citim, din minunile, cu care a știut să scrie, nu o carte de legende, și o cronică vie și plină de învățături. Aflăm, că ea s'a născut în 1802, în comuna Halmagiu. Era săracă. De tânără s'a căsătorit cu un ungur Kelemen. Care avea o situație materială, întru cât la moartea lui, Catarina a moștenit oarecare avere. Dar familia bărbatului ei, a stiut cum să i-o înghită. În zadar luptă ea să-și afle dreptatea. În zadar, merge la judecată, apărată de „avocatul săracilor" din Aiud, unde se refugiase. Este prima lovitură a nedreptății, care dă alarma întregului alai de nedreptăți, ale timpului. Aci, se întâlnește cu minerii din Bucium, bieți asupriți ai unui sat, din adâncul munților Apuseni. Această întâlnire hotărăște noua ei poziție, în viața ei cea nouă, de sărăcie și nedreptate. La 40 de ani, destinul începe să-i contureze clar drumul, pe care trebuia să meargă.

Era drumul luptei și al dragostei pentru Revoluție.

Ea vede în realitatea ei dureroasă, o altă realitate, mai vastă și mai dureroasă, ingenuncherea țăranului. Alături de el, va lupta, va învinge și va muri! Unită cu oamenii curați ai pământului, mereu pribeagă în căutarea dreptății lor, alergând, când la Budapesta, când la Viena, cu scrisori și jalbe pentru stăpânirile Cancelariilor, întorcându-se pentru a îmbărbăta și a lumina mulțimile moților, mereu într'o arzătoare și neostenită frământare. Catarina Varga, face una cu inima țăranului împilat. Catarina Varga ajunge în geografia asupriților: Doamna Munților.

Și iată cum sub cuvântul ei fierbinte, sub judecata ei omenească, munții se luminează, ca la răsăritul Soarelui. Moții prind a vedea în față adevărul, atât de prielnic ascuns, de tertipurile domnești. Moții ies la drum, să-și strige apăsarea, să-și ceară dreptatea. Stăpânirea e încolțită. Câteceva începe să se limpezească. Dar „totul", nu va veni decât peste o sută de ani. Plugarii, minerii, cărăușii, din regiunea Apusenilor, își desvoltă o conștiință mai limpede, asupra „omului" și drepturilor lui. Și asta era enorm, într'un ev de atâta îndărătnică și amenințătoare beznă. Datorită luptei acestei mari revoluționare, țara moților a rămas în picioare, cu urechea ageră, să asculte strigătele împilaților. Abrudul e în fruntea Cărpinișului, Zlatnei, Roșiei-Montana, care laolaltă reprezintă „rezistența tobăgiei românești". Dela 1833 până în 1848, revoluțiile țărănești, vin una după alta, cu toate prigoanele, cu toate arestările căpeteniilor de frunte.

Și iată cum după memoriul Catarinei Varga adresat împăratului în 1841, și după alte asemănătoare demersuri de massele țărănești, se pregătește lovitura decisivă, asupra moților, deșteptați și avântați în luptă, de Doamna Munților. *Dar ea va trebui să plară. Împotriva apărării dârze a moților, strânși zid în jurul ei, femeia e prinsă, prin ceeace încă mai rămăsese slab în ființa ei robustă: încrederea în dușman. Așa se termină viața ei de înaltă și nobilă tensiune. Înaintea morții, ea scrie din închisoarea din Aiud, ca un testament, următoarele versuri:*

„Aici între voi, destinul a vrut
să mă cobor
„Să fiu reprezentanta acestui
biet cuprins
„Cum voi n'aveți pe nimeni mai
devotat distins
... „Eu, misiunea asta, firește o
primii
„Mi-am pus în joc viața, senină a
jertfii...".

Țara moților poate privi astăzi mândră, că acum un veac, fiii ei, deșteptați la adevărul celei mai arzătoare realități, au fost înaintași unui „vis".

Visul s'a înfăptuit și peste actele lui plămădite din paltimi și sânge, veghează mereu vie, Catarina Varga *Doamna Munților.*

Bălcești.

CLAUDIA MILLIAN

ORFANII DIN GRECIA

Ziarele ne aduc zilnic știri despre noui execuții sângeroase din Grecia. Tribunalele militare funcționează din plin, zeci de mii de oameni nevinovați gem prin închisori, peste 5000 femei, multe cu copii mici, sunt deportate în insule pustii, expuse inaniției și celor mai cruante suferințe, multe din ele au născut în condiții îngrozitoare înainte de vreme, iar 57 femei neputând suporta regimul sălbatec al detențiunii, s'au sinucis, în semn de protest.

Victoria cucerită de poporul grec asupra barbarilor fasciști a fost de scurtă durată. Rănile sângeroase nu au putut fi alinate, ogoarele pustiite și căminele distruse n'au apucat a fi refăcute, căci monarho-fasciștii sprijiniți de imperialiști au pornit un război fratricid, ucigător.

Femeia greacă duce o luptă aprigă alături de bărbați în lupta de eliberare a Patriei, prin desișul munților, pe front și în dosul frontului, îmbinând dârzenia partizanei cu însușirile-i ocrotitoare.

Inimile de mame ale femeilor grece sângeră adânc, căci copiii trăesc adevărate drame. Rupți de părinții lor, rătăcesc goniți din loc în loc, goi, flămânzi, bolnavi, cu spaima în suflete, mânați din spate de călăii care nu șovăie să-i închidă între sârma ghimpată a unui lagăr de concentrare. Există în Grecia 400.000 copii orfani.

Solidaritatea și sprijinul popoarelor democrate constituie pentru mamele grece un îndemn la luptă și o chezășie că sacrificiile lor sunt prețuite și lupta lor pentru libertate înțeleasă.

De aceea din toate țările democrate pornesc mereu cele mai vehemente strigăte de revoltă, milioane de femei își unesc glasurile de protest cu ale bărbaților, adresând moțiuni și cerând eliberarea luptătorilor și luptătoarelor.

Căci nici un popor nu se mai poate izola astăzi. Cuceririle libertății și păcii de către popor se răsfrâng asupra tuturor popoarelor precum uneltirile războinice, în orice colț al lumii, pot aprinde vâlvătaia războiului care cuprinde mereu alte și alte țări.

ADINA H. PAUL

OCROTIREA MAMEI ȘI COPILULUI
APLICATĂ PE TEREN

Știri îmbucurătoare vin cu regularitate la U.F.D.R. privind felul cum femeile din toată țara înțeleg să contribue în mod efectiv la îmbunătățirea condițiilor de viața a mamei și a copilului.

Aflăm astfel de pildă că în județul Vlașca s'au alcătuit până acum 108 comitete sătești — în afară de cele orășenești. S'au organizat 10 clăci pe județ unde s'au prestat 5837 ore de muncă voluntară pentru repararea lenjeriei și curățirea spitalelor și dispensarelor din județ. Școala de gospodărie a filialei județene a dat un număr de 8 absolvente din seria II a acestui an. S'au înființat în ultimele săptămâni 2 grădinițe sezoniere pentru copiii plugăriților.

In județul Someș au fost îmbrăcați 80 de copii săraci la școala primară din Dej, cu haine prelucrate din stofa punctelor din cartelele cedate de membrele comitetului. Căminul de zi și centrele de lapte sunt susținute cu munca voluntară a femeilor.

Jud. Neamț arată că în decursul lunei Mai 210 femei au contribuit la curățenia spitalului din Buhuși; 100 femei, la amenajarea parcului; pentru copii la Peste-Vale; 130 de femei din comitetele sătești au dus munca voluntară pentru curățirea locaurilor de școală, cămine și case de naștere.

La Rădăuți, femeile îngrijesc pe cei 2254 copii dela centrul de lapte făcându-le controlul sanitar și ținând săptămânal ședințe cu mamele.

La Buzău, în afară de dispensarele existente s'a înființat în comuna Unguriu un centru de consultații gratuite pentru nevoiași.

Nămăcul, inaugurează la Chiraleș o nouă maternitate pentru care comitetul de sprijin feminin a colectat fonduri și medicamente și a confecționat rufărie.

La Fieni în Dâmboviță s'a inaugurat săptămâna trecută un dispensar.

Acestea nu sunt decât pilduitoare date despre activitatea lumii feminine din județe. Ele arată că se aplică programul de colaborare și asistență socială după nevoile și imperativele locale.

In toate județele, comitetele orășenești și sătești au luat pe seama lor susținerea spitalelor, cantinelor, căminelor, dispensarelor, caselor de naștere, adăugând la acestea inițiative din ce în ce mai categorice și utile.

800 milioane de kilograme de dulciuri

Prelucrarea dulciurilor în Uniunea Sovietică a trecut de multe de pe planul preocupărilor gospodărești, pe acel al masivei producții industriale, ușurând astfel sarcinile menajere și punând produsele de cofetărie la îndemâna tuturor.

In plus de prelucrarea fructelor, industria dulciurilor — bomboane, biscuiți, prăjituri cu toate accesoriile lor — a devenit una din producțiile de seamă ale industriei alimentare ușoare sovietice. Gospodina și-a luat locul acolo într'o branșă pe care o cuprinde cu destoinicie. Astfel se văd în fabricile de dulciuri femei lucrând ca șefe de echipe, tehniciene, instructoare, șefe de ateliere și chiar conducătoarea de întreprinderi. Așa sunt de pildă uzbeka **Manvara Sarymsakova**, care conduce toată producția de bombonărie din Asia Centrală, sau **Anastasia Makakova**, conducătoarea marei întreprinderi de dulciuri „Bolchevik". Directoarea bombonăriei „Samoicova" este tot o femeie: inginer Olga Orlova, iar peste toată industria de cofetărie din Uniunea Sovietică este Vera **Podlegaieva**.

La galantarele cofetăriilor se văd pretutindeni cutii împodobite, vase subțiri pline cu caramele și paste de fructe, altele de toate nuanțele, cu pesmeți și prăjituri, torte festonate, figuri de ciocolată sau păsări înfășurate în staniol, piramizi de pachete de ciocolată în hârtii bălțate.

Astăzi industria dulciurilor produce 1200 de varietăți și numărul lor merge crescând.

Pe vremea țarismului cofeturile erau un lux rezervat claselor privilegiate. Nu se fabricau atunci decât 70.000 tone de dulciuri, pe când, cu toate ravagiile cotropirii fasciste, se fabrică astăzi 800.000 tone. La sfârșitul planului cincinal se va ajunge la un milion de tone.

Producția este cu desăvârșire industrializată. Iată de pildă imensele ateliere „Krasny Oktjabr" și „Bolchevik" cu puternicele lor instalații de mașini. Mașini-minuni care mulțesc biscuiți, umple bomboanele cu cremă, îmbracă figurile de ciocolată, împachetează cu perfecție milimetrică. Astfel, o echipă ajunge să prelucreze în 8 ore de lucru 5 tone de cofeturi.

Populația din URSS are astăzi la dispoziție 800 milioane de kilograme de dulciuri, afară de dulceți și marmelade. Din an în an producția merge crescând și cu ea, numărul acelor ce se pot bucura de un aliment în acelaș timp hrănitor, necesar și plăcut.

E. D.

CONSERVE DE SEZON

DULCEAȚA DE CĂPȘUNI

1 kg. zahăr — ca un bob de mazăre sare de lămâie — 1 praf de vanilie — 1 farfurie adâncă plină cu vârf cu căpșuni (cca 1 kgr.).

Se fierbe zahărul cu 1/2 kgr. de apă și sarea de lămâie. Se leagă bine siropul, de oarece căpșunile fiind apoase, lasă multă zeamă. După aceea se adaugă căpșunile și vanilia și se lasă să fiarbă până se leagă din nou. Se încearcă un strop de sirop pe o farfurioară să nu se întindă prea tare. După ce s'a răcit se pune în borcane.

Se mai pot pune căpșunile în zeamă de var în care se țin o oră ca să rămână întregi la fiert. După zeama de var se spală în câteva ape.

DESPRE BIROCRAȚIE

de DORIN ILIESCU

Birocrația este o artă și, în același timp, o știință. O artă, pentru că-ți trebuie un dar natural, îți sunt necesare anumite înclinări din naștere pe cari numai puțini le au. Aceștia formează, cum s'ar zice, elita. Sunt toți vizionarii dosarelor și numerelor de înregistrare, adepții mânecuțelor de satin, fanaticii apărători ai principiului că omul și cauza pe care o revendică formează în esență numai o chestiune de certificate, adeverințe și atestate.

Birocrația este și o știință, pentrucă se învață. Zeci de tineri, porniți în viață numai cu bagajul cunoștințelor căpătate în școli, și-au dat seama că sunt niște ignari în momentul când au putut vedea importanța capitală a hârtiei cu antet. Ulterior, odată cu introducerea mașinismului în birocrație, n'a mai fost suficient nici antetul și s'a născut un principiu nou, conform căruia o adeverință scrisă de mână are mai puțină valoare decât una bătută la mașină. În materie de semnături însă, se aplică principiul invers. Când un subaltern semnează pentru superiorul său, pune în fața titlului șefului o linie, prescurtare dela p, prescurtare la rândul lui, dela pentru. Ei bine, principiul în acest caz este următorul: un p. tras cu condeiul are mai multă valoare decât unul scris la mașină.

Un bun birocrat, un adevărat birocrat, este un perfect cunoscător al legilor și regulamentelor, dar mai ales al interpretărilor, circularelor și ordinelor explicative. Veți recunoaște că e de mare importanță cunoașterea pe de rost a ordinului explicativ, din 1906 asupra circularei No. 14 din 1902 care, lămurind regulamentul din 1898, nu face decât să completeze legea din 1889, stabilind că școlarii vor purta numărul de ordine pe mâna stângă și în nici un caz pe dreapta. (Pentru cazul de invaliditate constând din lipsa mâinii stângi și a mânecii respective pierdute la rugby, se poate da aprobare specială pentru portul numărului pe dreapta, dar numai în cazuri bine dovedite cu certificat medical). Dacă ai avea naivitatea să remarci că locul unde e plasat n'are importanță și doar număr să fie, birocratul îți va zâmbi compătimitor și-ți va spune: Dar circulara? Ce faci cu circulara?

Un birocrat cinstit nu cunoaște ordinul verbal. El nu lucrează decât pe baza ordinelor scrise, cu antet și ștampilă. Mutarea biroului dela arhivă din dreptul ferestrei, unde-i e prea frig cusătorului de dosare, lângă sobă, unde cusătorului de dosare îi e mai cald, nu se poate face decât în baza unui ordin scris și a unei schițe de plan vizate de serviciul tehnic. Am citit undeva despre un colonel care nu-și culegea cireșul din grădina casei decât în baza unui ordin scris dat soldatului. Nu cred că e o exagerare, căci am cunoscut și eu unul care introdusese birocratismul în familie, împărțind grade onorifice nevestei, băiatului, fetei (care era teteristă) și servitoarei (majurul).

Un birocrat destoinic nu se mulțumește niciodată cu o explicație verbală, conform principiului nemărturisit că toți solicitanții sunt niște escroci cari n'au altceva mai bun de făcut pe lume decât să încerce violarea legii. Chiar când se convinge de visu că ceeace susține cetățeanul e o realitate, el tot nu se dă bătut: cere o adeverință sau un certificat. Am văzut odată pe unul dintre acești maeștri ai artei cerând unui invalid căruia îi lipsea o jumătate de teastă, având în locul ei doar pielea care palpită la pulsațiile sângelui în creieri, să-i aducă o dovadă scrisă pe cum că e invalid și că în adevăr îi lipsește o jumătate de cap.

Arta și știința birocratului nu se pot pune în mișcare decât la vederea numărului de înregistrare. Pe nici o cerere nu se poate scrie „Nu se aprobă", dacă n'a trecut întâi pe la registratură pentru ca 1) să fie ștampilată de intrare, 2) să fie trecută în registrul general de intrări, 3) să fie trecută în condica de expediție pentru direcția respectivă, 4) să fie trecută în registrul direcției, 5) să fie trecută în condica de expediție a direcției căre funcționarii din serviciul interior. Și pentru ca, după ce s'a pus pe ea „Nu se aprobă": 1) să fie trecută în condica de expediție dela funcționarii din serviciul interior către registratura direcției, 2) să fie trecută în registrul de ieșire al direcției, 3) să fie scrisă în condica pentru registratura generală, 4) să fie trecută în registrul de ieșiri, 5) să se pună ștampila cu „Ieșit", 6) să semnezi de primirea ei și să-ți pui numărul dela Biroul populației și al dovezii de rămânere în Capitală, 7) să iei hârtia și să te duci dracului.

Cu toate acestea, birocrația e o știință de laborator, ermetică, cunoscută numai de inițiați. E drept că noțiuni din ea au pătruns și în marele public. Eu, de pildă, nu plec dela o instituție până nu-l întreb pe funcționar dacă hârtia e în regulă și el nu mă asigură că este, și dacă nu-i mai trebuie vreo ștampilă, sigiliu sau parafă și el nu-mi răspunde că le are pe toate. Am cerut unuia să-mi dea o adeverință că adeverința pe care mi-o dă e în regulă, dar n'a vrut. M'a considerat prea progresist.

Totuși eu nu mă dau bătut. Aștept cu răbdare ziua solemnă când voi fi prezentat birocratului de spiță aleasă, marelui birocrat, șefului birocraților, care, în loc să-mi spună că-l cheamă Popescu, îmi va arăta Buletinul populației cu mutația la zi.

Zâmbiți, vă rog!...

CA'N RAI

de C. COSCO

Madam Cercelus iubește și azi pe d. Cercelus. Când s'a măritat, dumneaei a deschis ochii, cum se zice, pe dumnealui. Și din iubire, dânsa s'a îndeletnicit cu... gelozia. D. Cercelus, și din amor, dar și din înțelepciune, și-a înfipt în minte un imperativ: „egalitatea sexelor și în fața dreptului și față de datorie". Fraza învechită: „bărbatul trebue să fie bărbat" a reprezentat pentru soț stindardul sub care se adună numai bărbații cu nerespect față de tovarășa de viață, cei fără suflet, poruncitori și absoluți.

Totuși... gelozia e patimă grea.

★

— A venit aceea de vis-a-vis, de are cinci copii, și m'a întrebat dacă mai știu unde locuește familia care era în colț...

— Ei?

— ...Și a zis că te-a mai văzut odată: ea era în trăsură și tu în tramvai.

— Ei?

— Va să zică, vă vedeți?

— Dar, mă rog, cine e aceea de vis-a-vis?

— Aia de e cu obrajii pictați. Te faci că n'o cunoști? Acum două săptămâni, era Vineri — și știi că mie sfânta Vineri îmi descoperă totul — când ai venit la prânz...

— Da, am venit.

— Plecaseși de dimineață la slujbă.

— Firește.

— Ce firește? Ai venit...

— Nu trebuia să viu?

— Așa. Te-am prins: va să zică nu voiai să vii... „Aiz" te aștepta... Dar ai venit. Și erai foarte zăpăcit.

— Cum zăpăcit?

— Ai zis că ai fi preferat ca supa să fie cu găluști. Pe urmă te-ai uitat distrat la solniță.

— Și înseamnă?

— Înseamnă ceea ce știe toată lumea: că ești un stricat...

★

— Te-am urmărit. Acum s'a isprăvit cu gluma. Am văzut totul.

— Iar ai văzut?

— Acum nu te mai scapă nici o mincjună. Și divorțăm. Scurt: divor-țăm!

— Motivul?

— Hotărîtor: te-am urmărit.

— Nu e destul. Trebuia să mă prinzi.

— Nu te-am prins? Ascultă: era eri Duminică? Și era ora 10? Și puțin înorat?

— Ce are-face norul cu amorul?

— Mă iei în râs? Dar ai plecat sau nu de acasă? Asta e principalul.

— Nu găsesc că e așa de principal. Puteam să plec dela hotel.

— O să vezi acuma. Ai luat-o pe Justiției?

— Doar stăm pe strada Justiției. Și am dat în Rahovei.

— Perfect. Ai luat-o apoi, după ce ai trecut podul, prin Smârdan. Te-ai oprit la o vitrină.

— Ei, și?

— De ce nu te-ai oprit la un felinar, la un grilaj, la un stâlp de telegraf?...

— Fiindcă grilaj, stâlp sunt de gen masculin.

— Râzi de mine? Pe urmă buzna într'o farmacie. Ce-ai căutat în farmacie? Eu știu ce, dar să spui tu...

— Pastile de mentă să fumez mai puțin.

— Să fumezi mai puțin... Va să zică doamna în chestie nu suportă fumul. Bun, dar să lăsăm astea. Ai pornit-o pe Academiei, pela Fundație și glonț la Ateneu. Spune ce-ai făcut acolo? Spovedania nu este ucătă, fapta contează. Spune: sunt sau nu sunt la Ateneu expoziții?

— Sunt.

— Ai intrat la vre-una? De ce n'ai intrat?

— Două expoziții erau închise și una era d'alea trăznite care face pe om din pătrățele...

— Va să zică nu vrei expoziție cubistă? Dar femei poate să fie oricum. Și pe urmă?

— Am nimerit în rotondă.

— Aș-naa! Ei, aci este toată grozăvia.

— ?!!

— Da, domnule care te-ai izmenit la bătrânețe — spune ce e în rotondă? Să spui că am martori: am luat-o și pe Marița cu mine. Să vadă să știe și ea ce sufăr cu de-o viață 'ntreagă, care m'ai luat spre a-ți bate joc...

Și madam Cercelus, extenuată, porneste pe plâns. Isi revine, și furioasă strigă:

— Spui sau nu spui?

Ingrijat, domnul Cercelus convine:

— Spui dragă, cum să nu spui? Sunt două trei statui.

— Statui? răcnește, scoasă din fire, madam Cercelus. Statui? Dar ce fel de statui? Statui goale, femei goale, dobesatule! Am sfârșit. Mă duc la avocat...

— Mai bine ai merge la muncă voluntară! Ai face o ispravă.

DUPĂ CHEF

— Nu! Nu vezi dublu! Suntem frați gemeni!

— Toți patru?..

Hai să râdem

ARGUMENT INDISCUTABIL

Mama era foarte mândră de băețașul ei care luase premiul întâi cu cununa, la școală.

— Ascultă, Nicușor, să știi că sunt foarte mândră de tine. Ești un elev de treabă. Prietenul tău Miticuță a trecut și el clasa?

— Nu, mămico.

— Tii, ce copil leneș. Dacă aș fi în locul tău, dragul mamei, n'aș mai sta de vorbă cu el! Mi se pare că eri dimineață a chinuit cățelușul surioarei sale, trăgându-l de coadă. Nu-i așa, dragul mamei, că tu n'ai fi în stare să faci niciodată o asemenea ispravă?

— O, nu, mămico, se indignează Nicușor, conștient de superioritatea sa morală asupra lui Miticuță. Nu, niciodată!

— Mi se pare, Nicușor, intervine în discuție tatăl, mi se pare că și tu te găseai cu Miticuță în momentul când a chinuit pe bietul cățeluș. Trebuia să-l oprești să facă un asemenea lucru, dragul tatei.

— Păi, papa, l-aș fi oprit eu, dar nu puteam, răspunde repede Nicușor.

— Dece n'ai putut?

— Fiindcă eu țineam cățelul ca să-l poată trage mai bine de coadă.!...

Unele păreri

UN MARINAR POET

Pe agitata mare-a vieții
Plină de dureri amare
Doar femeia, doar femeia
E... colacul de salvare.

UN GEAMBAȘ

Femeia e o vrăjitoare
Cu ochii vii, cu gând sprințar
Și sub privirea ei, amice,
Te faci, o jur...din cal, măgar.

Puf

MODA ROCHIILOR LUNGI

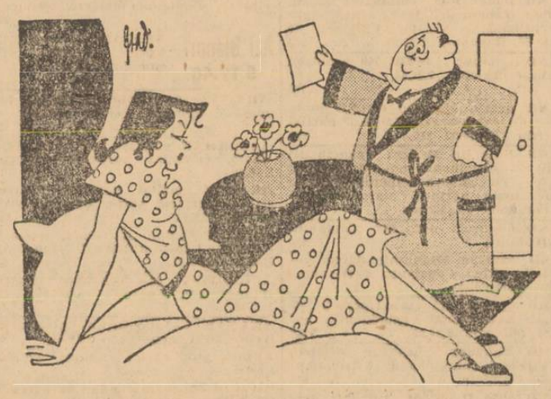

— Dece atât de lungă, nota croitoresei?
— Așa se poartă!

BĂRBAȚI SOBRI

de CELLA POP

— Bună!

— Bună!

— Frumoasă vreme!

— Frumoasă. Chelner, două vermouturi și două pateuri.

CHELNERUL. — Azi nu avem pateuri, dar vă putem servi puține icre moi, niște ficăței de pasăre, câte o felioară de morun la grătar...

NICU. — Fie (către Costel) — Ce mizerie, domnule, să nu fie un pateu! Nu mai e de trăit!

Pe o tavă sosesc vermuturile, icrele, ficățeii,... etc. Vermuturile alunecă și fac loc altora care se adună la câteva rânduri. În timpul acesta pe tăvi mari trec îmbietor alte gustări. Ochii lui Costel le urmăresc cu sclipirile de dorinți cu cari vara privește femeile în rochițe transparente!

— Chelner! Ce se mai poate lua? Ceva așa ca să meargă și niște „înfundat", negru, puterea ursului.

— Înțeles, vine!

Și un „înfundat" la baterie ia loc pe un scăunaș ca un invitat la masă. Totul vine și dispare ca niște transformiști, iar la plată, bine dispuși și Nicu și Costel, sunt de acord că două mii cinci sute nici nu e scump pe vremurile astea.

In stradă, Nicu constată radios:

— E fare frumos

— Tare!

— La revedere, Nicule!

— Pe mâine!

— Pa!

★

In tramvai la ora asta înghesuială mai puțină, iar acasă, la fiecare, cină fără risipă.

Soția strecoară timid:

— Sunt acum atâtea zarzavaturi în piață, că aproape nu știi ce să mai gătești. Din când în când însă, dacă am lua și câte o legumă trufanda sau și o pasăre, n'ar strica. Dar pentru asta ar trebui un plusuleț la bugetul casnic.

— Uite, dom'le, de ce-l arde cuconiței! Mai mult? Ei, nu, că ești bine. Păi, dragă, dacă avem cartofi, dacă avem fasole, dacă avem ridichi... Ce mai putem dori? Icre, ficați de pasăre?

Și plescăind satisfăcut, înșiră tot ce-și mai aduce aminte din câte a mâncat. Poate vrei limbi de cânar? Greu, greu, draga mea.

— Bine, dacă nu se poate, nu se poate, dar nu te necăji. Eu, știi, mai mult pentru tine... doream să-ți ofer o masă mai bună.

— Pentru mine? Nu, scumpa mea. Azi banul se câștigă cu muncă. Eu, știi bine, mănânc ce se găsește. Iar dacă împrejurările ar cere chiar să nu mănânc, n'aș face pe disperatul. Dar, slavă Domnului! nu este cazul.

Se ridică demn dela masă și trece să se culce.

In urmă soția, privindu-l admirativ, termină de mâncat singură și oftează pentru nesocotința de-a'și fi supărat bărbatul.

★

A doua zi, când les dela slujbă:

— Și azi vreme frumoasă, Costel.

— Frumoasă.

Și tacit își îndreaptă pașii amândoi spre ușa rotativă a aceleiași bodegi.

— O țuică, amice!

— Avem și pateuri, cucoane!

— Bravo, băieți!

— Greu cu cheltuelile, Costel!

— Greu, dom'le! Nu pot femeile să mai ia un zarzavat trufanda la masă.

— Dragă, trebue să fim mai sobri, mai strânși la pungă. Dar ce înțeleg femeile? Parcă a mea e mai altfel! Câtă educație a vremei ar avea, ele nu au puterea noastră de sacrificiu și de stăpânire; noi o avem în sânge. Asta-i! Chelner, ia mai adu un rând și ceva așa, ca să meargă.

— Câte un muschiuleț de porc și o sticluță! tot înfundată...

TESTAMENT

Un biet bătrân, zgârcit fără pereche,
Avea și el o mare slăbiciune:
La groapa lui să-i 'nalțe o statue
Cum se obișnuește a se pune.

Fiind zgârcit, moartea fiind aproape
Și vrând ca bani să nu se cheltuiască,
Se frământa cum ar putea el oare
Să-și facă gustul fără să plătească.

Dar se părea că viața-i se termină
Fără să fi găsit vre-o deslegare...
Când iată că'ntr'o noapte fără tihnă,
Sclipi ideea mare, salvatoare.

Și-atuncia plin de multă fericire,
A scris un testament cu-a lui dorință,
Lăsând cu limba morții indicații
Și amănunte în acea privință:

— Să mă băgați în groapă în picioare,
Să mă'ngropați doar pân' la jumătate
Așa ca să rămân ca o statue
Cu mâinile pe piept încrucișate.

Și ca să creadă lumea că-i statue
Iubita mea soție să porească,
Să vină cam în fiecare lună,
Cu var mai gros, și să mă văruiască.

Iar var și apă să luați din curte
Dela vecin. Și dacă nu vă lasă,
Nu cheltuiți, ci așteptați o leacă
Pe seară când nu-i nimenea acasă.

TAVIȚA